

CHINA EN JAPAN

HET zwaartepunt van de geschiedenis verplaatst zich naar het Oosten. China komt in opstand en dat is zoals Tibor Mende het schreef « De opstand van de helft van het mensenras ». China, overbevolkt, achterlijk, uitgehongerd en doodarm, zocht wanhopig naar een menswaardig bestaan voor zijn inwoners. In dat uitgestrekte land zien we al dadelijk twee bewegingen die zeer scherp tegenover elkaar zouden komen te staan : enerzijds het communisme en anderzijds het nationalisme. Zij hadden een gemeenzame vijand : Japan.

HIROHITO

MUTSUHITO, keizer van de Méidji-tijd, was gestorven in 1912. Zijn zoon Josjihito was hem opgevolgd, maar om gezondheidsredenen gaf hij de teugels van het bewind aan zijn zoon Hirohito, die nauwelijks 20 jaar oud was. Deze werd in 1926 de 124e mikado van het Land van de Rijzende Zon. Hij was een keizer van de oude stempel, d.w.z. dat hij in de ogen van zijn landgenoten een godheid was. Nochtans was Hirohito geen dictator.

EEN MODERNE VORST

HIROHITO was naar zijn denken levenswijze eerder een modern vorst en geen dictator. Japan bevond zich echter in dezelfde condities als Duitsland en Italië. De Japanners, sober en werkzaam, zochten naar meer levensruimte ! Het leger was flink bewapend en goed gedruild. Weldra kwam de regering in handen van een militaire aristocratie die autoritair heerste. De belangrijkste personaliteiten uit die tijd waren prins Kono'e en generaal Hi-deki Tojo.

DE PROOI

DE politiek van Japan was imperialistisch en kon samengevat worden met één woord : expansie. Het doel was China. In de Chinese republiek heerste de grootste armoede en de grootste verwarring. In 1925 was er een revolutionaire partij tot stand gekomen die steun kreeg uit Rusland. Zij was sterk in het zuiden en zij slaagde er in op te marcheren naar het noorden waar de « War lords » of strijdende generaals hun wreed bewind voerden. In 1926 vestigde Tsiang K'ai-sjek een centraal bewind te Nanking.

TUSSEN HAMER EN AAMBEELD

TSIANG K'AI-SJEK bond de strijd aan tegen het communisme en in 1934 was het rode leger, onder de leiding van Mau Tse-toeng, verplicht uit de provincie Tjiangsi naar Sjeni te marcheren, dat was de grote trek of de lange mars : 10.000 km te voet ! De trek duurde een jaar en kostte vele, vele mensenlevens. In 1936 kon Tsiang K'ai-sjek de eenheid tot stand brengen, maar die stond op losse schroeven. Het jaar nadien rukten de Japanners de noordelijke provincies binnen. Zij stonden weldra in Sjanghai, Nanking, Hankow. Tsiang K'ai-sjek verdedigde zich hardnekkig, maar moest naar het westen wijken. Hij vestigde zijn regering dan in Tsjoengtjing.

MANTSJOEKWO

HET werd een groot succes voor Japan. Reeds in 1932 bezetten de Japanners Mantsjoerije en Jehol en van dit uitgestrekte territorium maakten zij een vazalstaat. Mantsjoerije was voortaan Mantsjoekwo. In de hoofdstad Moekden installeerden zij een schijnregering, aan het hoofd stond P'oe-i, die onder de naam Si-Huan-Tong de laatste keizer van China was geweest. Hij werd keizer van Mantsjoekwo in 1934.